Euroopan parlamentti
2019-2024

Kalatalousvaliokunta

2023/0172(COD)

19.9.2023

LAUSUNTOLUONNOS

kalatalousvaliokunnalta

liikenne- ja matkailuvaliokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi lippuvaltiota koskevien vaatimusten noudattamisesta annetun direktiivin 2009/21/EY muuttamisesta
(COM(2023)272 – C9-0188/2023 – 2023/0172(COD))

Valmistelija: Ana Miranda

PA_Legam

LYHYET PERUSTELUT

Käsillä oleva ehdotus sisältyy laajempaan toimenpidepakettiin, jonka tavoitteena on parantaa meriturvallisuutta. Vaikka paketin muihin osiin liittyy erityisiä kalastusalaa koskevia muutoksia, on ilmeistä, että myös lippuvaltiodirektiivi on elintärkeä kalastusyhteisöille. Esimerkiksi mukavuusliput aiheuttavat merkittäviä ongelmia, jotka liittyvät turvallisuuteen, työoloihin, kalastustuotteiden jäljitettävyyteen ja tasapuolisiin toimintaedellytyksiin.

Vuoden 2009 meriturvallisuuspaketti oli suurelta osin vastaus useisiin merikatastrofeihin, joista yksi suurimmista oli Prestige-aluksen onnettomuus Galician rannikon edustalla vuonna 2002. Kyseinen katastrofi oli ennennäkemätön, ja sillä oli tuhoisa vaikutus meren eliöstöön, lintuihin ja ympäristöön laajemmin. Tämä puolestaan vaikutti vakavasti kaikkiin kalastusta harjoittaviin toimijoihin erityisesti rannikkokalastuksen ja pienimuotoisen kalastuksen alalla sekä äyriäis- ja nilviäisalalla.

Katastrofi toi esiin myös merkittäviä puutteita Espanjan hallituksen toimissa – joita korostettiin katastrofin jälkeen annetussa parlamentin päätöslauselmassa[1] – sekä eroja meriturvallisuudessa eri puolilla EU:ta. Parlamentti toi tuolloin esiin vakavan huolensa mukavuuslipuista, ja lippuvaltiota koskevista vaatimuksista vuonna 2009 annetulla direktiivillä korjattiin tilannetta jossain määrin.

Komissio katsoo, että jäsenvaltiot ovat yleisesti ottaen saattaneet vuoden 2009 direktiivin hyvin osaksi kansallista lainsäädäntöään ja että se on luonut tasapuolisemmat toimintaedellytykset merenkulkualalle. Direktiivi ei kuitenkaan ole pysynyt täysin IMO:n tason kehityksen mukana, ja tarkastuksiin ja seurantaan liittyy edelleen epäjohdonmukaisuuksia.

Näin ollen komission ehdotuksella pyritään päivittämään direktiiviä siten, että se vastaisi paremmin IMO:n normeja, yhdenmukaistamaan tarkastuksia ja seurantaa, edistämään digitaalisia ratkaisuja ja parantamaan jäsenvaltioiden viranomaisten välistä yhteistyötä. Ehdotuksella pyritään myös parantamaan lippuvaltioiden koulutusta.

Valmistelija tukee täysin komission tavoitetta saattaa nykyinen lainsäädäntö ajan tasalle ja varmistaa, että se on täysin kansainvälisten normien mukainen. Hän suhtautuu myönteisesti myös digitaaliteknologian kokonaisvaltaisempaan käyttöön.

Valmistelija korostaa kuitenkin myös viimeaikaisia päätöslauselmia, joissa Euroopan parlamentti on ilmaissut jälleen huolensa lippuvaltion vaihtamisesta ja mukavuuslipuista.[2] Tämä on edelleen tärkeä kysymys ympäristön kannalta ja kalastuksen näkökulmasta niille, joiden toimeentulo on riippuvainen kyseisestä ympäristöstä. Nämä näkemykset näkyvät laajemmin kansalaisyhteiskunnassa, esimerkiksi Galiciassa, jossa Nunca Máis -kansanliike jatkaa Prestige-aluksen katastrofin jälkeistä kampanjointia, jotta kaikessa EU:n vesillä tapahtuvassa laivaliikenteessä noudatettaisiin IMO:n normeja.

[1] P5_TA(2004)0350
[2] Esimerkiksi päätöslauselma P9_TA(2022)0356 ja FuelEU Maritime -ehdotuksen ensimmäinen käsittely.

Eräät maailman vilkkaimmista kansainvälisistä merenkulkuväylistä sijaitsevat Euroopassa, ja mukavuuslippuja käyttävien alusten kulkeminen herkkien merialueiden, kuten Fisterran käytävän, kautta on edelleen ongelma.

Tarpeet vaihtelevat keskenään erilaisten vesistöjen, kuten Itämeren, Välimeren ja Atlantin rannikon välillä. Kaikilla näillä alueilla kuitenkin elää yhteisöjä, jotka ovat riippuvaisia puhtaasta meriympäristöstä, ja kaikki ovat riippuvaisia asianmukaisesti toimivasta meriturvallisuusjärjestelmästä. Tämän ehdotuksen olisi oltava osa käynnissä olevia pyrkimyksiä parantaa EU:n toimia elintärkeän meriympäristömme sekä talouden, ruokaturvan ja kalastuksesta, vesiviljelystä ja äyriäisten ja nilviäisten keräämisestä riippuvaisten yhteisöjen suojelemiseksi.

Lopuksi valmistelija huomauttaa, että typistetty menettely kalatalousvaliokunnan kohdalla on valitettava. Valiokunnalle olisi pitänyt antaa mahdollisuus tarkastella tätä erittäin tärkeää toimenpidepakettia perusteellisesti ja kohtuullisella määräajalla.

TARKISTUKSET

Kalatalousvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa liikenne- ja matkailuvaliokuntaa ottamaan huomioon seuraavan:

Tarkistus 1

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 1 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(1) Unionin merenkulun ja aluksia käyttävien matkustajien turvallisuus sekä ympäristön suojelu olisi taattava kaikkina aikoina.	(1) Unionin merenkulun ja aluksia käyttävien matkustajien turvallisuus sekä ympäristön suojelu olisi taattava kaikkina aikoina. ***Olisi myös muistettava aina, että lukemattomat työpaikat ja rannikkoyhteisöt ovat riippuvaisia tästä ympäristön suojelusta.***

Or. en

Tarkistus 2

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 2 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(2) Yhdistyneiden Kansakuntien vuoden 1982 merioikeusyleissopimuksen	(2) Yhdistyneiden Kansakuntien vuoden 1982 merioikeusyleissopimuksen

(UNCLOS) sekä IMO:n huostaan talletettujen yleissopimusten määräysten nojalla kyseisten asiakirjojen sopimuspuolina olevien valtioiden tehtävänä on saattaa voimaan lait ja asetukset ja toteuttaa kaikki muut tarpeelliset toimenpiteet kyseisten oikeudellisten asiakirjojen panemiseksi täytäntöön kaikilta osin, jotta voidaan varmistaa, että yksittäiset alukset ovat ihmishengen turvallisuuden ja meriympäristön suojelun kannalta sopivia käyttötarkoitukseensa.	(UNCLOS) sekä IMO:n huostaan talletettujen yleissopimusten määräysten nojalla kyseisten asiakirjojen sopimuspuolina olevien valtioiden tehtävänä on saattaa voimaan lait ja asetukset ja toteuttaa kaikki muut tarpeelliset toimenpiteet kyseisten oikeudellisten asiakirjojen panemiseksi täytäntöön kaikilta osin, jotta voidaan varmistaa, että yksittäiset alukset ovat ihmishengen turvallisuuden ja meriympäristön suojelun ***sekä niiden*** kannalta***, joiden toimeentulo riippuu kyseisestä ympäristöstä,*** sopivia käyttötarkoitukseensa.
	Or. en

Tarkistus 3

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 7 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(7) Jäsenvaltioiden merenkulkuhallintojen käytettävissä olisi oltava lippuvaltion velvollisuuksien täytäntöönpanoa varten riittävät resurssit, mukaan lukien valmiudet teknistä päätöksentekoa varten, jotka vastaavat kunkin jäsenvaltion laivaston kokoa ja tyyppiä ja perustuvat asiaa koskeviin IMO:n vaatimuksiin. Jotta jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten toiminnan kokonaislaatua voidaan parantaa, on myös tarpeen yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden puolesta lippuvaltion velvollisuuksia suorittavien hyväksyttyjen laitosten tiukka ja perusteellinen seuranta, mukaan lukien sääntöjen laatiminen ja suunnittelukatselmus.	(7) Jäsenvaltioiden merenkulkuhallintojen käytettävissä olisi oltava lippuvaltion velvollisuuksien täytäntöönpanoa varten riittävät resurssit, mukaan lukien valmiudet teknistä päätöksentekoa varten, jotka vastaavat kunkin jäsenvaltion laivaston kokoa ja tyyppiä ja perustuvat asiaa koskeviin IMO:n vaatimuksiin. ***Jäsenvaltioiden tasoa alemmat hallinnot, joilla on toimivaltaa kalastusalalla, olisi otettava täysin huomioon kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestyksen mukaisesti.*** Jotta jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten toiminnan kokonaislaatua voidaan parantaa, on myös tarpeen yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden puolesta lippuvaltion velvollisuuksia suorittavien hyväksyttyjen laitosten tiukka ja perusteellinen seuranta, mukaan lukien sääntöjen laatiminen ja suunnittelukatselmus.
	Or. en